

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Cauza
Drochia
nr. 1r-193/21

judecătoria
sediul Rîșcani
judecător M. Sajin

DECIZIE 01.12.2021 mun. Bălți

Colegiul judeciar penal al Curții de apel Bălți în componența
Președintelui de ședințe: Angela Revenco
Judecători: Eduard Rățoi și Ghenadie Liulca

Cu participarea:

Procurorului: Andrei Formusatii
Avocatului: Angela Procopciuc

a judecat în ședință publică, în ordine de recurs, recursul comun al avocatului Procopciuc Angela și Garașciuc Valentina, declarat împotriva sentinței judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 28.12.2017 și încheierii din 11.01.2018 în cauza **Valentinei Garașciuc și Vladimir Garașciuc.**

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul,-

CONSTATĂ:

Prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 28.12.2017, pronunțată în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, prevăzută la art. 509 alin. (6) Cod pr. penală, Garașciuc Valentina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal și condamnată la pedeapsa amenzii în mărime de 4 500 u.c. echivalentul a 90 000 lei, cu privarea de dreptul de a exercita funcția publică de secretar al comisiei raionale pentru precăutarea materialelor (cererilor) victimelor represiunilor politice reabilitate pe un termen de trei ani, iar Garașciuc Vladimir a fost recunoscut vinovat și condamnat pe art. art. 42 alin. (5); 326 alin. (3) lit. a) Cod penal la pedeapsa amenzii în mărime de 4500 u.c. echivalentul a 90 000 lei.

La fel, prin aceeași sentință s-a dispus încetarea procesului penal în privința Valentinei Garașciuc, pe art. 190 alin. (2) lit. b), d) Cod penal și în privința lui Garașciuc Vladimir pe art. art. 42 alin. (5), 190 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, în temeiul Legii RM nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25 - a de la proclamarea Independenței R. Moldova.

Concomitent, instanța a respins cererile lui Rusu Adela și Cernei Nina de recunoaștere în calitate de părți civile, precum și cea de recunoaștere a lui Liptcova Anastasia în calitate de succesor legal după decesul Ninei Cernei, respingându-le

acțiunile civile de încasare de la Garașciuc Valentina cu titlul de prejudiciu material a sumelor de 130 000 lei, 400 euro și 1000 dolari SUA și respectiv 80 000 lei.

La solicitarea procurorului în procuratura Anticorupție ”Nord”, Marcel Dumbravan ce a participat în calitate de acuzator de stat în respectiva cauză, instanța, prin încheierea din 11.01.2018, adoptată în ordinea art. 250 Cod pr. penală, a înlăturat omisiunea vădită din conținutul sentinței adoptate la 28.12.2017, expunându-se, inclusiv asupra măsurii asigurătorii, sub formă de confiscare specială a mijloacelor bănești, dispunând confiscarea solidară de la ambii inculpați Garașciuc Valentina și Garașciuc Vladimir a mijloacelor bănești primiți de la Cernei Nina în sumă de 130 000 lei, 400 euro și 1000 dolari SUA sau echivalentul acestora în valută națională conform cursului oficial de schimb stabilit de BNM la data executării prezentei sentinței, precum și a mijloacelor bănești primiți de la Rusu Adela în sumă de 80 000 lei cu trecerea lor forțată și gratuită în folosul statului.

La data de 12.01.2018 sentința a fost atacată cu recurs în latura civilă de către Rusu Adela și avocatul Lupașcu Zinaida în numele Anastasiei Liptcova (succesorul Ninei Cernei), fiind păstrată neschimbată prin decizia CA Bălți din 02.05.2018, cu respingerea recursurilor ca fiind inadmisibile, respectivele persoane ne având statut procesual pe caz.

Prin decizia CP al CSJ din 19.09.2018, decizia CP al CA Bălți din 02.05.2018 a fost menținută fără modificări, dat fiind, că în sensul art. 452 alin. (1) Cod pr. penală, hotărârea judecătorească devenită irevocabilă poate fi atacată cu recurs în anulare, după exercitarea căilor ordinare de atac, doar de către titularii acestui drept, cum ar fi: procurorul General și adjuncții lui; condamnatul; partea vătămată; apărătorul în numele condamnatului sau reprezentantul legal al părții vătămate, pe când în speța dată, recurs în anulare au declarat Rusu Adela și Liptacova Anastasia (succesor al Ninei Cernei) ce au statut de martori.

După devenirea sentinței definitive și executorii, la 29.06.2021 Garașciuc Valentina și apărătorul Procopciuc Angela, au contestat cu recurs încheierea din 11.01.2018 prin care s-a dispus trecerea în contul statului a mijloacelor bănești ce constituie obiectul material al infracțiunii, invocând adoptarea ei fără citarea și în lipsa părților, căror nu li s-a adus la cunoștință conținutul ei, aducându-le atingere dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Prin decizia CP al CA Bălți din 15.09.2021, recursul a fost respins ca inadmisibil, dat fiind că în sensul art. 437 alin. (1) Cod pr. penală, încheierea atacată, ca parte componentă a sentinței, putea fi atacată doar o dată cu sentința din 28.12.2017, ne contestată de ei în ordinea art. 509 alin. (6) Cod pr. penală.

Drept urmare, abia la 15.10.2021, Garașciuc Valentina în comun cu avocatul Procopciuc Angela au contestat cu recurs sentința Judecătoriei Drochia, sediul

Rîșcani din 28.12.2017 în latura în care, prin încheierea de înlăturare a omisiuni din 11.01.2018, adoptată în ordinea art. 250 CPP, ea a fost completată în ce privește obiectul material al infracțiunii, cu trecerea în contul statului a mijloacelor bănești, cu solicitarea casării ei în această parte la fel ca și a încheierii, dat fiind adoptarea celei din urmă unipersonal, în lipsa părților și citării lor legale, precum și informarea despre soluția adoptată în această parte, copia cărei a fost expediată la o altă adresă, decât cea indicată în mandatul avocațional, despre care au luat cunoștință în baza cererii depuse, abia la 05.10.2021, astfel nerespectându-se dreptul inculpaților la apărare și oferirea explicațiilor, încălcându-le dreptul la un proces echitabil și contradictoriu garantat de art. 6 CEDO.

De rând cu cele nominalizate, apărare susține că, potrivit prevederilor art. art. 20 alin. (1); 385; 397 Cod pr. penală, soluțiile cu privire la confiscarea specială, se soluționează doar prin sentință judecătorească, dar nu prin încheiere, aceasta ne constituind o omisiune vădită, dar o pedeapsă complementară ce agravează situația inculpatei, circumstanțe ce pot fii înlăturate doar prin casarea sentinței și încheierii adoptate pe caz.

În cadrul examinării recursului, avocatul Angela Procopciuc în numele Valentinei Garașciuc, considerând posibilă soluționarea speței în lipsa persoanei a cărei drepturi le reprezintă, a solicitat repunerea lui în termenul de atac, reieșind din data de 05.10.2021, când la cerere, a luat cunoștință cu copia sentinței din 28.12.2017 și a încheierii de înlăturare a omisiuni din 11.01.2018, adoptată cu încălcări procedurale, dat fiind că în sensul art. art. 385, 389 Cod pr. penală chestiunile privind măsurile de siguranță, nu pot fii soluționate prin încheiere, dar odată cu fondul cauzei la adoptarea sentinței judiciare, or în caz contrar, se deduce pedepsirea repetată a Valentinei Garașciuc pentru una și aceeași faptă, ceea ce este inadmisibil.

Pe de altă parte, procurorul Andrei Formusatii a pledat pentru respingerea recursului ca fiind tardiv, dat fiind, că apărarea nu a reușit să aducă argumente plauzibile și convingătoare privind motivele de omitere a termenului de atac.

Verificând temeinicia cerințelor formulate de recurenți în raport cu materialele puse la dispoziția instanței de recurs, Colegiul în temeiul de drept specificat la art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. b) Cod pr. penală, va dispune respingerea recursului ca fiind tardiv, dat fiind nerespectarea de către Garașciuc Valentina și apărătorul acesteia Procopciuc Angela a dispozițiilor art. 439 alin. (1) Cod pr. penală, ce se referă la termenul de 15 zile de declarare a recursului, din data pronunțării hotărârii.

De rând cu aceasta, prevederile art. art. 403 alin. (1) și 404 alin. (1) Cod pr. penală acordă posibilitatea repunerii recursului în termen, în cazul în care partea reușește să demonstreze, că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, el

fiind declarat în cel mult 15 zile de la începutul executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Cele două dispoziții procesual-penale având un caracter imperativ, asigură respectarea strictă de către toți participanții procesului penal a termenilor procesuali, stabiliți de legiuitor, nerespectarea căror, în sensul art. 230 alin. (2) Cod pr. penală, impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În fapt, potrivit lucrărilor cauzei, Garașciuc Valentina și Garașciuc Vladimir (decedat la 28.05.2021 fapt confirmat prin certificatul de deces f.d.57, vol. 5), fiind asistații de avocatul Procopciuc Angela, au participat nemijlocit la examinarea în fond, conform procedurii acordului de recunoaștere a vinovăției, prevăzută de art. 505 Cod pr. penală, a cauzei penale (f.d. 90-96, 120-123, vol. 4), depunând declarații (f.d. 101, 105 vol. 4) și absteținându-se doar la ședința din 28.12.2017 când s-a pronunțat sentința de condamnare, copia de pe care, li-a fost expediată la 02.01.2018 la adresa domiciliului, indicat în dosar (f.d. 133), cu indicarea termenului și modalității de contestare, la 12.01.2018 fiindu-le expediată inclusiv copia încheierii din 11.01.2018 de înlăturare a omisiunii, ca parte componentă a sentinței, ce poate fi contestată odată cu fondul cauzei (f.d. 138, vol. 4).

După cum rezultă din materialul lecturat, inculpații și apărătorul lor nu au atacat în modul și termenul prevăzut de lege sentința și încheierea de înlăturare a omisiunii, ea fiind atacată cu recurs în latura civilă doar de către Rusu Adela și avocatul Lupașcu Zinadia în numele Anastasiei Liptcova, în calitate de martori, care a fost respins ca fiind inadmisibil, iar ca urmare sentința devenind definitivă și executorie din 02.05.2018, având puterea lucrului judecat (f.d. 205, vol. 4).

În această ordine de idei, Colegiul atestă, că avocatul A. Procopciuc și inculpații Garașciuc Vladimir și Garașciuc Valentina au participat la examinarea în recurs a cauzei, fapt ce rezultă din conținutul deciziei instanței de recurs, în care se face referire inclusiv și la încheierea de înlăturare a omisiunii din 11.01.2018 ce a fost anexată la dosar și cu care părțile puteau să ia cunoștință până la examinarea cazului, iar beneficiind de normele procesual-penale, să o conteste în modul prevăzut de lege, ceea ce nu s-a făcut, decizia instanței de recurs devenind definitivă și executorie.

De aceea, recursul formulat împotriva sentinței și încheierii definitive și executorii cu puterea lucrului judecat, prin omiterea termenului de atac prevăzut la art. art. 439, 403 și 404 Cod pr. penală, nu poate fi admis, urmând a fi respins ca fiind tardiv.

Aici ține de menționat, că în cauza Van Harm vs Germania din 11.09.2007, CtEDO a notat, că recurentul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt însă ignorat de acesta, ce a generat omiterea

termenului prescris la depunerea recursului, iar în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 03.04.2008, Curtea a stabilit, că termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac, poate fi reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care par a fi foarte convingătoare.

Pe când, în cazul din speță apărarea nu a reușit să aducă argumente plauzibile și convingătoare privind motivele nerespectării termenului de atac, inclusiv celui prevăzut la art. 403 Cod pr. penală, formulând recurs împotriva sentinței și încheierii de înlăturare a omisiunii, ca partea ei componentă, după expirarea termenului de doi ani cinci luni de la punerea în executare, deși despre existența acestora cunoștea sau trebuia să cunoască, conform lucrărilor cauzei, încă până la examinarea precedentă a cauzei în ordine de recurs. În acest context, argumentul referitor la luarea cunoștinței cu conținutul încheierii abia la 05.10.2021, nu poate fi acceptat, fiind unul nefondat și mai degrabă o încercare nereușită de restabilire a termenului pentru recurs.

În situația creată, Colegiul consideră, că scopul depunerii recursului nu este altceva decât o încercare de reluare a examinării unei cauze, pe care există o sentință definitivă și executorie de condamnare, inclusiv și în latura trecerii în contul statului a mijlocului material al infracțiunii.

Astfel că, în situația în care recurenți nu a reușit justificat să motiveze temeiurile omiterii termenului de declarare a recursului, ele nefiind stabilite nici de către instanța de recurs, Colegiul va dispune respingerea lui ca fiind tardiv, ceea ce nu implică soluționarea temeiniciei lui.

Conducându-se de dispozițiile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. b) Cod pr. penală, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul comun al avocatului Procopciuc Angela și Garașciuc Valentina, declarat împotriva sentinței judecătoreiei Drochia, sediul Rîșcani din 28.12.2017 și încheierii din 11.01.2018 în cauza **Valentinei Garașciuc și Vladimir Garașciuc**, se respinge ca fiind tardiv.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Președintele ședinței:

Judecător:

Judecător: